

SVOBODNA SLOVENIJA

ANO (LETO) XXIII (17)
No. (štev.) 16

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
16. aprila 1964

„Nazaj k edinosti v dobri volji“

(Iz govora g. Božidarja Finka na IX. Slovenskem dnevu)

„Smo del slovenske narodne skupnosti. Devetnajst let prav te dni mineva za večino od nas, odkar smo pustili domačo zemljo in začeli iskati razumevanja v širokem svetu. Na južni polobli smo se končno ustanovili in iz globin zajeli zavest in moč, da smo si ustanovili domovino v malem. Ni nam lahko. Naše narodno življenje ne teče po naravnih strugah: odteka nam v odmiranje ali se hoče zračiti z naravnim življenjem okolja. Vendar smo doslej trdno vzdržali. Postali smo kot skupnost nosilci duhovne podobe slovenstva, ki jo hočemo nepokvarjeno ohranjati in bogatiti z novimi zakladi. Domačije nismo pustili, ker bi se ji hoteli odpovedati, ampak prav zato, ker smo bili nanjo z moralnimi vezmi tako močno privezani. Zato smo si izoblikovali tu svojo narodno skupnost, ki nam naj nadomešča domovino. V njej iščemo hrane in zavetja v potrebah duhovne in čustvene lakote, v njej najdemo moči za upanje v rešitev domovine.

Iz tega občestva nam gre pogled na narodno celoto v matični državi in na čele, ki so ostali za mejami. Eno smo z njimi, zato z njimi čutimo veselje in žalost, rast in odmiranje, uspehi in udarce. Danes se naša misel muči predvsem pri naši Koroški, ki je naša bolečina in naša velika skrb. Kaj bo z njo, kaj bo z nami? Položaj obojih je sličen, čeprav je njegov nastanek drugačen. Zato z brati na severu domovine še posebno čutimo in jih razumemo. Njihovi borbi gre vse naše spoštovanje in pomoč.

Ko mislimo na sebe, nas je morda strah bodočnosti, ali bomo vzdržali v značajnosti in močnatosti? Morda poslanstvo nas kot narodne emigracije ni prav očitno. Globoko se pa zavedamo, da v večnih računih noben zgodovinski pojav ni brez smisla in da vsako trpljenje kliče blagoslov. Ali se ne moremo morda primerjati žitnemu zrnu, ki propade, ko dá iz sebe novo življenje? Ali bomo vsi skupaj tista dobra zemlja, ki bo morda dala slovenstvu osebnosti, ki bodo v teh zmedah in nižinah znale in hotele preganjati temo in kazati pot? Če se vsaj to zgodi po našem zavestnem zadržanju, bomo lahko rekli, da naše zdmostvo ni bilo brez pomena.

Smo pa tudi idejna skupnost. Družni nas svetovni nazor ali vsaj skupni odpor proti uradni ideologiji, ki se doma s silo vzdržuje. V tem pa je naše poslanstvo določeno in jasno: zasluževalcem domovine smo živa vest, sveto opomin, rojakom doma pa tolažba in upanje. V tem je naša naloga danes prav taka, kot je bila pred 19 leti; ne smemo se ji izogniti, če nočemo, da bo zgodovina o nas pisala, da smo voz pripeljali do srede strmine, pa odnehali in pustili, da je zdrsel nazaj in se pogreznil v močvirje.

Ali se v tem položaju zavedamo življenjskega pomena edinosti? Ali imamo vedno voljo, da držimo skupaj in se ne dajemo ločevati majhnim osebnim nagajenjem ali različnim zgodovinskim pogledom? Ali nam res ni še dovolj padalo po hrbtih, da se včasih igramo s svojo usodo in z usodo stvari, zaradi katere smo tukaj? (Nazaj k edinosti v dobri volji, to naj bo naš sklep! Vendar edinost ni enotnost. Ni proti edinosti debata in dostojna polemika, če gre za ugotavljanje resnice ali prave norme ravnanja. Nezdružljive pojave je vedno treba odpravljati. Toda to se mora delati tako, da je vedno očitno dober namen in se uporabljajo sredstva, ki so vredna plemenitih ljudi.

Kolikor bolj bomo edini, toliko močnejši bomo in toliko večji bo naš pomen v poslanstvu, ki nam je bilo naloženo, in smo ga zavestno sprejeli!

Močan vzgib našega čuta edinosti naj bo sočutje do rojaka v težavah: To je tretja misel za Slovenski dan. Gotovo je naša najbolj vzvišena naloga ta, da lajšamo duhovno in telesno bedo ljudi, ki so nam po krvi in duhu blizu in so deležni naše skupne usode. Naj bo sistem našega organizacijskega življenja še tako popoln, naj se tudi noč in dan ubadamo z delom za prire-

Novi brazilski predsednik Castelo Branco

Po uspešni revoluciji, v kateri so brazilski generali zrušili Goulartov levičarski režim, so tako posamezni guvernerji kakor zmagovita vojska prisilili omahujoči kongres, da je pretekli teden izvolil novega predsednika.

S 361 glasovi je bil izvoljen vrhovni šef štaba gral. Castelo Branco, 62-letni protikomunistični general. Glasovanja se je vzdržalo 72 poslancev in senatorjev, 37 kongresnikov pa je bilo odsotnih. Brazilski kongres (obe zbornici) šteje 470 članov.

Krščansko demokratični kandidat Juarez Tavora je dobil 3 glasove, bivši maršal Dutra dva. Za podpredsednika je bil izvoljen z 246 glasovi José Maria Alkim.

Castelo Branco bo vladal Brazilu do konca Goulartovega roka, se pravi do 31. januarja 1966. Oktobra 1965 bodo v Brazilu predsedniške volitve.

Glasovanja so se vzdržali laburistični poslanci, ki jih vodi Doutel de Andrade. Izjavil je, da ima njegova stranka premalo časa, da bi vprašala svoje pripadnike, če se strinjajo s predsedniškim kandidatom. Laburistična stranka je namreč hotela, da bi začasnega predsednika volili na splošnih volitvah, ne v kongresu. Od laburističnih senatorjev se je vodja senata Arturo Vigilo vzdržal glasovanja, druga dva laburistična senatorja pa sta glasovala za Branca.

Castelo Branco je takoj po izvolitvi objavil, da bo 31. januarja 1966 izročil oblast novoizvoljenemu predsedniku. Od kongresa je po predhodno izglasovanem zakonu dobil polnomočja, kakor noben brazilski predsednik pred njim. Po njegovem nalogu so nato brazilске vojaške oblasti začele zapirati komuniste in druge skrajne levičarje in čistiti kongres. Iz kongresa je bilo izključenih 44 članov. Čistka je doletela tudi bivšega predsednika Quadrosa, katere-

MacArthur: Angleška izdajstva

Prejšnjo soboto je bil položen k zadnjemu počitku v MacArthurjevem Pantheonu v Norfolku eden največjih severnoameriških generalov, petzvezni general Douglas MacArthur.

Mimo odprte krste je pred pogrebom korakalo v New Yorku in Washingtonu nad 100.000 ljudi, v Norfolku pa nad 61 tisoč. Po vsej državi in po vsem svetu, kjer vihrajo ameriške zastave, so bile te obešene na pol droga. Tako v Washingtonu kakor v New Yorku in Norfolku so MacArthurja v spomin izstrelili po 19 topovskih strelah. Pogreba so se udeležili zastopniki desetih tujih vlad, in sicer Belgije, Avstralije, Kanade, Čangkajskove Kitajske, Francije, Japonske, Južne Koreje, Monaka, Filipinov in Nicaragua. Japonska in Južna Koreja sta poslali najštevilnejši delegaciji. Johnsona je zastopal Robert Kennedy.

MacArthur je izbral Norfolk za svoje zadnje bivališče v spomin na svojo mater, ki je bila tam rojena. Cerkveno opravilo je bilo v episkopalni cerkvi sv. Pavla.

Nekaj dni po MacArthurjevi smrti je nawayorski New York World Telegram and Sun objavil intervju, ki ga je MacArthur dal njegovemu dopisniku 20. januarja 1954 in za katerega je zahteval, da ga objavijo po njegovi smrti.

MacArthur je v intervjuju med drugim povedal tudi naslednje: Vsako poročilo, ki ga je on poslal v Washington in vsako poročilo, ki ga je Washington poslal njemu, je ameriško zunanje ministrstvo pokazalo Angležem, kateri so potem v 48 urah ta poročila preko indij-

mu je vojska odvzela politične pravice za deset let.

V Sao Paulo so se prejšnji teden, po izvolitvi Branca, sestali politični predstavniki iz skoro vsega Brazila in zahtevali od vlade, naj prekine diplomatske stike s Kubo, Zunanji minister Da Cunha je napovedal, da bo do prekinitve prišlo v najkrajšem času, ker „Brazil ne bo dovolil komunizma na svojih tleh in ne bo z njim sodeloval na ameriškem kontinentu“.

Vojni minister Costa Silva je izjavil, da „prekinitev zahteva javno mnenje ter je vrhovno poveljstvo revolucije sigurno, da bo vlada izpolnila ljudsko voljo“. Guverner Guanabare, Lacerda, pa je poudaril: „Nimamo nič opraviti s Castrom. Od njega ne bomo nič kupovali, prav tako mu ne bomo ničesar prodajali. Siti smo njegovih agentov. Čas je, da jih izženemo iz naše dežele.“

Policija je objavila, da je dobila v roke vrsto dokumentov in drugega dokaznega materiala, da sta Kuba in rdeča Kitajska skupno s komunisti okoli Goularta pripravljala komunistično vstajo v Brazilu. Čim je Goulart izgubil igro, je na vrat na nos zapustil Brazil tudi Castrov veleposlanik v Braziliji Raul Roa, z njim pa ostalih deset atašejev kubanskega veleposlaništva. Policija je na lovu za komunisti zaprla tudi devet rdečih Kitajcev, ki so se po Brazilu sprehajali kot „časnikarji“ in „trgovci“, v resnici pa so bili Maočetungovi agenti. Peking je protestiral ter zahteval njihovo izpušitev na svobodo.

Položaj v Brazilu se polagoma ureja. Cruzeiro se je močno dvignil ter na splošno pričakuje, da bo nova vladna pritegnila vazeli, zlasti v gospodarstvu in v vprašanju socialnih reform, ki jih je Brazil tako potreben. Nad domačim časopisjem in tujimi agencijami je uvedla cenzuro, da bi preprečila širjenje razburljivih novic.

ške ali ruske ambasade sporočili rdečim Kitajcem. Tako so Kitajci v naprej vedeli za vsak korak, ki ga je nameraval storiti. Kitajski komunisti so se odločili vmešati se v korejsko vojno poptem, ko so jim Angleži zagotovili, da bodo MacArthurju vezali roke in se jim ne bo mogel uspešno zoperstaviti.

Na konferenci na otoku Wake v Tihem oceanu oktobra 1950 je MacArthur izjavil Trumanu, da če bodo kitajski komunisti intervenirali na Koreji, jih bo spustil čez reko Yalu, nato pa z bombami porušil mostove za njimi, presekal zveze z zaledjem in jih pustil stradati, predno jih bo dokončno uničil. Ta načrt so Angleži takoj sporočili rdečim Kitajcem z zagotovilom, da MacArthurju tega ne bo dovoljeno izvršiti. MacArthur je tudi nameraval posejati 8 km široko cono ob reki Yalu z radioaktivnim kobaltom, ki so ga že takrat Amerikanci imeli v zalogi in tako za dolgo dobo ločiti Korejo od Kitajske.

Za Trumanu je izjavil, da je „mali križanec, ki misli, da je patriot“. Ko je severna Koreja napadla južno, „je Truman instinktivno reagiral in ga je bilo treba obćudovati“. Dalje je izjavil, da je bil Eisenhowerjev načrt o umiku dveh divizij s Koreje del splošnega načrta umakniti se iz Azije. Eisenhowerjeva vlada tudi ni delala svojih odločitev na temelju: kaj je prav in kaj ni prav, pač pa samo to, kar je smatrala v prid republikanski stranki. MacArthurja ta vlada ni nikdar vprašala za svet glede Daljnega Vzhoda. General Clark se je raje sam umaknil, „ker ni več zdržal“. MacArthur je označil generale Hulla in Taylorja za zelo ambiciozne. Najboljši

laga naše edinosti, katere sad bo mir vesti, občutek zavetja in zavest, da izpolnjujemo poslanstvo.

V tem spoznanju in tem razpoloženju si danes stisnimo roke in zakličimo zdravico, ki se bo slišala čez ocean. Odmeva naj povsod, kjer živi naš človek. Prinaša naj tolažbo in vzpodbudnost, ki se bore za narodno ali duhovno svobodo, in tistim, ki se odtrgajo od domače zemlje, kot mi, borijo za svoj duhovni obstanek in za rešitev domovine. Naše veselje bo odraz naše svobode in našega duhovnega zdravja, pa živlega zaupanja v zmago pravice, v katero trdno verujemo.“

general je bil po njegovem mnenju Walton Walker, najslabši pa Ridgeway, ki je „kakor kameleon“. Walkerja pa je neprestano blatil levičarski tisk.

Kongresnik Bryan Dorn pa je objavil, da je MacArthur že leta 1946, komaj leto dni po koncu druge svetovne vojne, predlagal Eisenhowerju in zun. ministru Dullesu, naj bi zagrozila Stalinu, da bodo ZDA takoj oborožile Nemčijo in Japonsko, tudi z atomskim orožjem, če ta ne bo izpolnil svojih obljub, se pravi dal satelitom (tudi Jugoslaviji) možnosti

svobodne izbire, pod kakšnimi režimi hočejo živeti.

V Angliji se je oglasil Attlee, laburistični predsednik za časa korejske vojne in je izjavil, da „ne more verjeti, da bi MacArthur dajal take izjave“. Tudi je dejal, da Anglija ni izdajala svojih zaveznikov, da pa je predlagal Trumanu, naj MacArthurja odstavi, ko je ta predlagal, naj bi bombardirali rdeče Kitajce na reki Yalu. Truman se je Attleejevemu pritisku uklonil in odstavil MacArthurja.

Hruščov spet v Moskvi

Sovjetski komunistični diktator Hruščov je tudi pretekli teden nadaljeval s svojimi besednimi napadi na rdečo Kitajsko na svojem sprehodu po Madžarski. Kitajcem je očital, da se „neodgovorno igravo z usodo milijonov ljudi“ in napoveduje, da „se bodo njihovi napori, da bi si podvrgli komunistično gibanje, končali s sramotnim neuspehom“. Hruščov je rohnel, da „kitajski šovinizem slabi komunistično borbo proti imperia- listom, ki si manejo roke v zadovoljstvu. Česar oni niso mogli doseči, poskušajo sedaj Kitajci. Svojo politiko sedaj Kitajci sprevrtajo celo na temeljne rase, barve kože in kontinente. Samo imperia- listi bodo imeli od tega korist,“ je poudarjal Hruščov.

V Budimpešti se je razneslo poročilo, da se je romunska KP ponudila za posredovanje med sovjeti in Kitajci, ni pa znano, na kakšno reakcijo je ponudba naletela. Pač pa je sovjetska agencija Tass obtožila Kitajsko, da neprestano krši mejo med obema državama. „Sovjetsko-kitajska meja je nastala po zgodovinskem razvoju ter je potrebno, da se izvršijo nekatere spremembe. Vendar pa je nastopanje Kitajcev izzivalno,“ je poročala Tass.

Pred odhodom iz Budimpešte sta Hruščov in Kadar izdala skupno izjavo, v kateri obojata kitajske „izzivalno akcije“ in zavračata kitajske obtožbe Moskve. Komunistične stranke morajo tesno sodelovati in zato kitajska akcija škodi komunističnemu gibanju. ZSSR je pripravljena umakniti svoje čete iz Vzhodne Evrope, če zahnodjaki umaknejo svoje iz Zahodne Evrope.

Madžarski izjavi se je pridružila takoj češkoslovaška KP, prav tako italijanska. Izjav pa še nista dali romunska in poljska KP. Prav tako molči Tito. Hruščov se je iz Budimpešte z vlakom vrnil v Moskvo, kjer je organiziral proslavo svoje 70-letnice, ki jo praznuje ta teden. V Moskvo so začele prihajati delegacije posameznih KP. Tako sta že v ponedeljek prišli v Moskvo poljska in romunska delegacija, za njima pa v torek še naslednje.

Sredi teh priprav v Kremlju pa je

I Z T E D N A V T E D E N

Predsednik čilske liberalne stranke senator Sergio Sepulveda je pozval „vse demokratske sile“ naj se združijo in pri volitvah dne 4. septembra podpro enega samega kandidata proti filokomunistu Salvadorju Allendeju. Sedanja razdvojenost protikomunističnega tabora odločno obsoja ter zatrjuje, „da ničernost in napuh posameznih strank ne opravčujejeta, da bi volilce vodile v gotov požar.“ Kot znano so za septemberske volitve trenutno trije kandidati: senator Eduardo Frei kandidat kršč. demokratov, senator Durán kandidat radikalov in Salvador Allende skupni kandidat socialistov in komunistov (FRAP).

Francija in Portugalska sta sklenili dogovor, po katerem bo lahko francoska vlada zgradila na Azorskih otokih bazo za odstreljevanje raketnih izstrelkov.

Belgijska vlada je po dvanajst dnevnih stavki zdravnikov v državi po napovedi njihovega stavkovnega odbora, da bodo zdravniki zapustili službo tudi po postajah za hitro zdravniško pomoč odredila mobilizacijo vseh zdravnikov. Večina zdravnikov se je po objavi mobilizacijskega dekreta vrnila na službo kot vojaški rezervni zdravniki. Za vse tiste, ki se ne bi odzvali mobilizacijskemu pozivu je predvidena denarna kazen do 100.000 frankov, zaporna kazen pa do 6 mesecev.

Na otoku Cipru so se znova razplamteli boji med grškimi in turškimi obro-

v ponedeljek ob 17,15 po buenosaireskem času prišla iz Moskve novica, ki jo je razširila Deutsche Presse Agentur, da je Hruščov iznenada umrl. Nekaj minut nato je ista agencija sporočila, naj novico začasno zadržijo, dokler ne raziše točnosti poročila. Toda bilo je že prepozno. Poročilo je šlo kakor blisk okoli sveta. Dobro uro za tem je ista agencija objavila, da je bilo poročilo plod napačnega tolmačenja nekega poročila sovjetske agencije Tass, dopisnik, ki je poročilo o smrti Hruščova poslal v svet, pa je bil začasno odpuščen, dokler do dna ne preiščejo zadeve.

Poročilo o smrti Hruščova je povzročilo po vseh prestolnicah sveta in na sploh med prebivalstvom vrsto ugibanj in debat. V Beli hiši je bil Johnson tako nestrpen, da bi dobil potrjeno poročilo, da je hotel dobiti direktno telefonsko zvezo s Kremljem. V Londonu so bili zaprepašeni, prav tako v drugih zahodnih prestolnicah. Tako so se nekateri državniški navezali na Hruščova, da jim ga je bilo silovito žal. Verjamejo mu namreč, da samo zaradi njega sovjetske armade ne napadejo Zahodne Evrope in da je samo on tisti, ki more zadržati kitajske komuniste, da ne začnejo nereda v Aziji. Takega mnenja so tudi v Washingtonu.

Med komunističnimi strankami je novica povzročila pravico zmešnjavo. Vojdne komunističnih strank so se zgrozili, ker niso vedeli, kaj bo sledilo v Kremlju. Ostali so zato popolnoma brez besed. Tudi Tito je previdno molčal, kakor je naučen za take slučaje. Veselje se je polastilo komunistov v Pekingu in v Albaniji ter kitajskih frakcij v partijah v ostalih zahodnih državah in na Kubi.

Po zanikanju resničnosti poročila so se sovjetski komunisti in njihovi pristaži oddahnili in z njimi vsi zahodni lahkoverneži, ki zaupajo Hruščovu, bes pa je popadel Maočetunga in njegove sopotnike.

V Moskvi sami in v ZSSR so za novico, ki je prišla prav od tam, izvedeli pozneje kot ostali svet. Dokler je ne bi potrdila ali zanikala Tass, se noben sovjetski časnikar ne drzne sporočiti česar koli zunanjemu svetu.

ženimi skupinami. Turški oboroženi oddelki obvladajo vsa področja ob cesti med mestoma Nikosija in Kirenija. Grške oborožene skupine napadajo turške oddelke na utrjenih višinskih položajih. Ti se trdovratno branijo. Med temi je bil predsednik Cipra nadškof Makarios v Atenah ter je nagovarjal biv. poveljnika ciprskih gverilcev proti Angležem, generala Grivasa, naj bi se vrnil na otok in prevzel poveljstvo nad oboroženimi skupinami grškega prebivalstva na otoku za boj proti turškemu ljudstvu na Cipru.

Na Reki se je začel v ponedeljek dne 13. aprila proces proti skupini hrvaških emigrantov, ki so se lani vrnili iz raznih držav v svetu, nekateri so prišli celo iz Avstralije, z namenom, da bi z izvajanjem terorističnih aktov in sabotaž rusili sedanji komunistični režim, delali na razbitju Jugoslavije in na vzpostavitvi hrvaške države. Na zatožni klopi je 14 obtožencev. Med temi je 9 hrvaških emigrantov, pet pa iz Hrvaške, ker so prispele emigrante skrivali na svojih domovih in jim dajali podporo.

V Bosni, Slavoniji in Vojvodini so čutili v ponedeljek 13. t. m., več močnih potresnih sunkov. Zlasti v Derventu v Bosni in Slavonskem Brodu ob Savi, nato pa še po ostalih slavonških in vojvodinskih mestih. Potresni sunki so bili tudi v raznih krajih južne Modžarske. Človeških žrtev ni bilo.

Pismo iz Evrope

Bern v marcu 1964.

Slovinci, ki smo se naselili po deželah Zapadne Evrope in si tod služimo svoj kruh, smo kar pestra družba. Poleg tistih, ki so tu že izpred vojne in mislijo kar stalno tu živeti, smo skoraj v vsaki deželi sedaj že v večini taki, ki smo prišli „ven“ po vojni. Med nami pa spet razlikujemo take, ki ne mislimo iti domov, dokler je tam vlada komunistične diktature, in taki, ki jim režim ni nič mar, ter taki, ki režimu služijo ali vsaj z njim prav dobro shajajo. Kar nas je jasno opredeljenih v protikomunistični skupnosti, smo v katoliških društvih in nas veže mesečni družinski list „Naša Luč“. Krajevno smo zbrani okoli svojih izseljenjskih duhovnikov. Rojaki nasprotnega mišljenja imajo svoja društva in smatrajo uradnike jugoslovanskih konzularnih in drugih zastopstev za svoje pokrovitelje. Res je velika škoda, da se zastopniki rojstne države pojavljajo kot strankarski mandatarji v tujini in ponižujejo domovino, ki je domovina vseh.

Novodošli begunci iz Jugoslavije so — žal — večinoma moralno pokvarjeni. Zlasti so pokvarjeni tisti, ki niso poročeni. Pokvarjenost mlajših ubežnikov je kar neverjetna. Res, žalostna usoda komunistično vzgojene mladine. Doma pridejo v nasprotje s postavo, beže pred kaznijo v tujino, tam pa padajo iz nesreče v nesrečo, iz polomije v polomijo, da so v veliko nadlogo drugim slovenskim naseljencem.

Posebnost zadnjega časa so tisti ljudje, ki iščejo stike z režimom doma ali z ambasadam in konzulatami v tujini. Večinoma so to najstarejši, predvojni naseljenci, raznih svetovnih nazorov, sedaj imajo pa titovstvo za svojo firmo. Nekaj je pa tudi povojnih beguncev med njimi. Ti so najbolj smešne in obžalovanja vredne pojave med nami. V začetku so se posluževali vseh zaščit kot begunci pred komunizmom, dobili vso pomoč skupnosti, sedaj, ko mislijo, da se bo dalo „žicati“ pri ambasadi, da se tam. Titovski zastopniki so zelo pridni v vabljenju naseljencev. Večini beguncev, vsem ne, so jugoslovanska zastopstva razposlala neke vprašalne pole. Vabijo jih naj se odločijo ali za stalni potni list ali pa za povratek v domovino. Nekateri nasledajo, nekaj jih je celo postalo vohunov med nami.

Jugoslovanske oblasti so začele novo akcijo proti izseljenjskim duhovnikom. Precej ljudi, ki so šli domov, je povedalo, da so bili klicani na policijo. Spraševali so jih zlasti o slovenskih društvih, tisku in delu duhovnikov. Nekaterim, ki so med izpraševanjem odgovarjali samozavestno in odkrito povedali, da so člani katoliških društev in prijatelji duhovnikov, so vzeli potni list in se niso mogli več vrniti na delo v inozemstvo. Vse to zasliševanje ljudi, ki so šli domov na obiske in na počitnice, je imelo očiten zastrašilni namen. Hoteli so jih odvrniti od duhovnika in

IX. slovenski dan v Argentini

V nedeljo, dne 12. aprila, se je popoldne vreme popravilo. Razpršili so se oblaki in zasijalo je toplo jesensko sonce. Prireditelji IX. slovenskega dne so si oddahnil, kajti na slovenski pristavi v Moronu je bilo mogoče izvesti drugi del načrta, ki je bil pripravljen za ta vseslovenski praznični dan.

Pristava je bila okrašena z narodnimi zastavami, tako, da je bilo povsod čutiti pravo slovensko vzdušje

Nastop folklorne skupine iz San Justa

Popoldanski spored so začeli izvajati dekleta in fantje iz folklorne skupine SDO in SFZ iz San Justa. V belokranjskih narodnih nošah so zaplesali belokranjski narodni ples ter zapj želi navdušeno odobravanje zbranega občinstva.

Nagovor predsednika Zedinjene Slovenije

Po belokranjskem narodnem plesu je bil na sporedu govor predsednika društva Zedinjena Slovenija g. Božidarja Finka. Njegova lepa izvajanja objavljamo na uvodnem mestu. Zbrani rojaki so jih sprejeli in odobrili z živahnim ploskanjem.

Pozdrav koroškim Slovincem

Po govoru se je predsednik društva Zedinjena Slovenija spomnil tudi koroških Slovincem. Ker je letošnji Slovenski dan v okviru stalnih namenov še posebej posvečen misli na koroške rojake, so prireditelji imeli za primerno, da se s tega zbora pošlje naslednje pozdravno pismo Narodnemu svetu koroških Slovincem:

„Svobodni Slovenci zbrani na tradicionalnem Slovenskem dnevu v Argentini, pošiljamo svojim rojakom na Koroškem bratski pozdrav.

Čeprav smo odtrgani od domače zemlje in živimo v tujem svetu, so nam vaše težave velika skrb in bolečina. Čutimo z vami, ker ste del istega narodnega telesa, ki trpi mnogo krivic in ponižanj. Občudujemo vašo borbo in se vam v njej pridružujemo. Zavest, da ni slovenskih katoliških organizacij. Veliko niso uspeli, nekaj pa so jih prestrašili. Sedaj je n. pr. nekaj slučajev, da si ljudje ne upajo dobivati „Naše Luč“ na svoj naslov. Posebno se množe ti pojavi med fanti, ki žive v skupnih stanovanjih. Tam se najbolj boje vohunov in ovaduhov. Godi se celo to, da duhovnik dobi anonimno pismo s prošnjo naj pride na določeno mesto, kjer bi se prosilec rad spovedal. Ne upa se priti k duhovniku in ne upa se v cerkev.

Slučaji v družinah, med sorodniki ali kake druge obveznosti napravijo ljudi odvisne od „ljudskih“ oblasti tako zelo, da se jih boje celo v svobodnem svetu. Sedaj se ureja vprašanje sezonskih delavcev. V pogajanjih Jugoslavija zahteva, da bi na gotovo število delavcev prišlo vedno še „paznik“, svetovalec, ki bi užival iste ugodnosti kot sezonski delavci, pa imel še gotovo nadzorstve-

ste osamljeni in da je vaša stvar pravična, naj vam vliva novega poguma, da vzdržite v neenaki borbi.

Ko danes ponavljamo zgodovinski obred ustoličenja karantanskega kneza na Gosposvetskem polju, želimo vam, sebi in vsemu našemu narodu, da bi kmalu doživeli čas, ko bo slovenski človek dosegel pravo svobodo v osebnem, narodnem in duhovnem življenju in bo mo vsi lahko globoko zajeli iz tistega vira, ki je branil naše prednike in se bogati po stvaritvah slovenskega duha.

Naj živi naša Koroška, zibelka slovenstva, njegove svobode in veljave!

Zbrani rojaki so vsebinsko pozdravnega pisma in njegovo odpošiljate Narodnemu svetu koroških Slovincem odobrili z velikim navdušenjem.

Ustoličenje kneza Hotimirja

Tretjo točko je pripravil kulturni referent Našega doma iz San Justa g. Ivan Oven in sicer dramatski prizor ustoličenja kneza Hotimirja na Gosposvetskem polju. Vloge so bile razdeljene takole: knez Hotimir Janez Perharič, sodnik Jože Žakelj, kmet ustoličevalec Stanko Novak; kosezi so bili: prvi France Miklave, drugi Jernej Tomazin, tretji France Vester in četrti Marijan Oven. Potek važnega zgodovinskega dogodka iz slovenske narodne in politične zgodovine je bil podan na prostem pod košatim ombujem. Zbrani rojaki so mu sledili z napeto pozornostjo ter tudi s svojim sodelovanjem pripomogli k uspeli izvedbi.

Po končanem dramatskem prizoru se je novo ustoličeni knez Hotimir s kosezi, sodnikom in kmetom ustoličevalcem ter občinstvom napotil na mladinsko pristavo, kjer ga je folklorna skupina SDO in SFZ iz San Justa pozdravila z izvedbo gorenjskega narodnega plesa v gorenjskih narodnih nošah.

Dekleta in fantje so oba plesa odplesali z občutjem, kar so storili tem laže, ker sta bila res dobro naštudirana, za kar ima zaslugi gđc. Betka Maček, pa tudi g. Rudi Bras s svojo dobro spremljavo na harmoniki. Vse točke kulturne no oblasti nad skupino. To so seveda uradniki jugoslovanske obveščevalne službe.

Vedno pogosteje slišimo, da titovska vlada skuša odstraniti naše izseljenke duhovnike. Po teh vesteh skuša vlada izsiliti od škofov v Jugoslaviji, da bi izseljenke duhovnike, kolikor so še pod nadzorstvom domačih škofij, odklicali in na njihova mesta poslali druge v sporazumu z vlado.

Letos bodo nove skupine izseljencev in sezonskih delavcev odhajale zlasti na švedsko. V Nemčiji je sedaj kakih 50.000 naseljencev iz Jugoslavije. Od teh je četrtina Slovincem. Gospodarsko so naši ljudje v Zapadni Evropi kar dobro preskrbljeni.

Ameriške Slovence prav lepo pozdravljamo. Oglasite se kaj v „Naši Luč“.

P. B.

ga dela IX. slov. dne je napovedoval in povezoval g. Silvo Lipušček.

Družabni del

Po izvedbi vseh točk kulturnega dela slovenskega dne je bila na pristavi družabna prireditev, ki je potekala v prijetnem razpoloženju. Po prostrani pristavi je odmevala slovenska pesem. Ko je utihnila v enem delu, se je oglasilo veselo omizje v drugem delu in samo večalo veselo vzdušje. Vmes je posegala še harmonika in tudi reproducirana glasba je pripomogla, da so bili ljudje veseli in dobre volje. Za postrežbo so

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Nove odredbe v deviznem prometu

Vlada je preko svojega državnega emisijskega zavoda — Centralne banke — izdala nove predpise glede deviznega prometa. Ti med drugim določajo roke, ko bo treba spraviti iz inozemstva v državo protivrednost v tujih devizah za izvoženo argentinsko blago in to po enotnem menjalnem tečaju. Prav tako določijo od prevozov, zavarovanja in komisij; dalje povrnitve kapitala in rente od naložb v inozemstvu. Sploh vse dobroimetje, ki ga ima oseba, ki živi v Argentini, v tujih valutah v inozemstvu. Za povrnitve tistega kapitala, ki so ga v državo naložili naslovniki iz inozemstva, ali ga še bodo naložili, bo treba izpolniti posebne listine.

Po novih predpisih banke izplačajo osebi po predložitvi potnega lista po 100 dolarjev za potovanje v obmejne države in po 750 dolarjev za potovanje v druge države. Nakup deviz za določen rok je vezan na predhodno položitev narodne valute v višini 50%. Pošiljanje sredstev za študiranje v inozemstvu bo dovoljeno in sicer do višine 100 dolarjev mesečno. Prav tako bo mogoče pošiljati v inozemstvo tuje valute za plačevanje knjig, listov in časopisov, kakor tudi podpor družinskim članom. Te pa tako, da njihova višina ne bo presegala 5.000 pesov za trimesečje. Nakupovanje tujih deviz bo omejeno tako, da bo vsaka oseba na mesec lahko kupila največ do 50 dolarjev ali pa druge devize za omenjeno dolarsko vrednost. Ustvarjanje naložb v tujih valutah v argentinskih denarnih zavodih je prepovedano. Obstoječe tovrstne naložbe bo treba likvidirati po enotnem menjalnem tečaju v 90 dneh.

Mnenja o novih zakonskih predpisih glede deviznega prometa so zelo deljena. Veliko jih je, ki jih pozdravljajo in pričakujejo od njih izboljšanje položaja domače valute, drugi so pa mnenja, da bodo ti predpisi ustvarili črno borzo, na kateri bo vrednost dolarja seveda mnogo višja, kakor pa po enotnem tečaju.

Delo državnega kongresa

Poslanska zbornica in senat nadaljujeta z delom v izrednem zasedanju. Obe zbornici imata še celo vrsto vprašanj, ki jih mislita rešiti pred začetkom rednega zasedanja dne 1. maja. Tem vprašanjem je vlada te dni pridružila še novo: zakonski osnutek o najnižjih življenjskih in spremenljivih plačah.

skrbeli odborniki in člani vseh društev in domov, ki so skupno z društvom Zedinjena Slovenija priredili tudi IX. slovenski dan z namenom, da bi se med nami slovenske narodne in verske tradicije še bolj utrdele, da bi bilo med rojaki ljubezen in medsebojno razumevanje ter spoštovanje ter da bi dobilo čim večji poudarek vse to, kar nas družijo v skrbi za delo za slovensko izseljenko skupnost ter narod v domovini.

Čisti dobiček IX. slovenskega dne je bil namenjen za podporo vsem tistim rojakom med nami, ki so pomoči drugih potrebni.

Vprašanje najnižjih življenjskih in spremenljivih plač je v sedanjem argentinskem gospodarskem položaju resna zadeva, ki jo je zelo težko rešiti, še najmanj pa tako, da bi bili z novim zakonom vsi zadovoljni. Zato je tudi vlada pri sestavi končnega besedila za ta zakon bila zelo previdna in ni šla do tistih meja, kakor so zahtevali predstavniki Glavne konfederacije za delo. Zato ti niso s predlogom novega zakona zadovoljni.

Nezadovoljstvo z njim je izrazila tudi stranka generala Aramburuja Zveza argentinskega ljudstva. V javni izjavi vodstvo te stranke poudarja, da ima delavstvo vso pravico zahtevati zboljšanje, ker je sedanje stanje za nameščeno položaja je treba iskati in najti realne rešitve, take, ki bodo ljudem prinesle resnično zboljšanje, ne pa samo navideznega, kateremu bo sledilo samo še težje stanje. Zato je po zadrževanju vodstva omenjene stranke povsem naravno, da se cene vedno dvigajo, da postaja življenje vedno dražje in plače nameščencem dosti ne zaležejo, ko pa morajo ljudje poleg davkov še plačevati visoke drž. dolgove, ki presegajo nad 100.000 milijonov pesov. Saj bo n. pr. samo izbaga državnih železnic v novem proračunu predvidena v višini 45 milijard pesov. Ta deficit morajo plačevati ljudje, ker ustanove ne vodijo tako, da bi imela urejene dohodek in izdatke. Pri takem stanju Zveza argent. ljudstva zavzema do vlade tudi v vprašanju zakonskega osnutka o najnižjih plačah zelo kritično stališče.

Dan obeh Amerik

Vse države v obeh Amerikah so dne 14. aprila slavile ta dan kot praznik ameriške solidarnosti. V Argentini je bilo v proslavo tega dne več prireditev. Najvažnejša je bila v palači državnega tajništva za pošto in telekomunikacije, kjer je drž. tajnik tega zavoda Pagars Larraya izročil ameriškemu veleposlaniku albume s spominskimi znamkami s sliko umorjenega ameriškega predsednika Kennedyja, ki jih je za ta dan izdala argentinska poštna uprava v vrednosti 4 pesov in v nakladi dveh milijonov. Za Kennedyjevo vdovo, sed. ameriškega predsednika Johnsona, ameriškega poštne ministra in za Kennedyjev muzej v ZDA.

BRALI SMO

Še o vprašanju „Ali naj res utihnejo naši zbori?“

V velikonočni štev. Sv. Slovenije dne 26. 3. t. l. smo poročali o stališču B. Pogačnika do Državne založbe Slovenije zaradi odločitve njenega delavskega sveta, „da zaradi nerentabilnosti“ po 16 letnikih ustavi nadaljnje izhajanje dvo-mesečnika zborovskih skladb „Naši zbori“. Poročilo smo zaključili z navedbo, da nas zanima, če bo Državno založbo Slovenije tudi po javni Pogačnikovi obtožbi še naprej vodila materialistična miselnost, da „Naši zbori“ za pevsko kulturo slov. naroda niso rentabilno podjetje.

Sedaj imamo pred sabo že odgovor Državne založbe Slovenije, pa tudi izpoved urednika glasbene revije „Naši zbori“ in končno zaključno izjavo začetnika te polemike B. Pogačnika.

Državna založba Slovenije je na kritične pripombe B. Pogačnika objavila svoj odgovor v ljub. „Delu“ dne 4. 2. t. l. pod naslovom „Ali res zaradi nerentabilnosti“. Odgovor je zanimiv. Odkriva nam namreč miselnost ljudi, ki vodijo Državno založbo Slovenije, sistem njenega poslovanja, finančni položaj močno subvencioniranih komunističnih leposlovnih in znanstvenih publikacij ter zlaganost in neresničnost statističnih podatkov pod komunističnim režimom.

Gornje ugotovitve potrjuje z naslednjo izjavo:

„Reči velja, da so domneve tov. Bogdana Pogačnika neutemeljene. Člani delavskega sveta niso glasovali za ukinitve revije zaradi nerentabilnosti, ker bi

v tem primeru morali glasovati tudi za ukinitve vseh ostalih petih revij (Solidarnost, Perspektive, Priroda, človek in zdravje, Slavistična revija, Zgodovinski časopis), ki jih izdaja Državna založba Slovenije. Ekonomska računica namreč kaže, da so vse omenjene revije nerentabilne kljub subvencijam Sklada za pospeševanje založništva. Ekonomske probleme vseh revij namreč rešujejo tudi interne subvencijske založbe, ki gredo na račun dohodkov kolektiva.

Člani delavskega sveta Državne založbe Slovenije zavračamo mnenje tov. Bogdana Pogačnika, da smo glasovali za ukinitve „Naših zborov“ zaradi nerentabilnosti in pomanjkanja občutka odgovornosti pri upravljanju naše splošne kulture“. V tej zvezi je primerjava z vijaki in zobotrebci popolnoma depasirana. „Naše zbere“ bi kljub vsej nerentabilnosti še naprej izdajali, če bi dobili od kogarkoli prepričljiv odgovor na vprašanja: Komu služi revija? Za koga jo izdajamo? Ali predstavljajo sredstva internih subvencij v resnici naložbo za širjenje naše glasbene kulture? — 104 naročniki nam ne dajo pozitivnega odgovora na postavljena vprašanja. Podatki, ki jih navaja pisec glo-se, niso prepričljivi in nas močno spominjajo na papirnato statistiko, o kateri je pred kratkim govoril predsednik okrajnega sveta Svobod novogoriške komune, ko je poročal, da je na Primorskem registriranih 21 Svobod, v resnici pa imamo samo 1 (z besedo: eno)!

Morda je podobno tudi s 550 pevskimi zbori na Slovenskem in z mnogimi tibi prišla pravkar iz tiskarne, in lepem soči pevcev? Drugače je težko in za zagovornike revije še neprijetnejše razložiti zakaj je naklada „Naših zborov“ padla na 150 izvodov in se na tem minimalnem številu še nabira skladišni prah. Zaloge „Naših zborov“ znašajo en milijon 700.000 dinarjev. Krivdo, ki jo pisec glose pripisuje trgovski mreži, odklanjamo, zakaj vsem našim zastopnikom kljub prizadevanju ni uspelo pridobiti niti enega samega novega naročnika. Prav tako je neosnovan očitek, češ, da se nismo posvetovali pred ukinitvijo revije s prizadetimi člani uredniškega odbora. Resnica je namreč, da je založba predlagala, naj bi zaradi nizke naklade in visokih tiskarskih stroškov izdajali revijo v šapirografski tehniki, vendar so prizadeti predlog odklonili. Na svetu ni primera revije, vsaj nam ni znan, ki bi jo tiskali za 104 naročnike. Sklicevati se na to, da bo 550 pevskih zborov ostalo brez „nujno potrebne revije“, ni na mestu, saj velika večina ni posegala po njej, tudi ko je izhajala. V tem je jedro problema in o njem velja razpravljati.“

Ko je Državna založba Slovenije na gornji način skušala obraniti svojo odločitev o ukinitvi glasbene revije „Naši zbori“, je nujno treba čuti tudi prizadeto stran. V imenu te se je dignil skladatelj in bivši urednik glasbene revije A. Groebming. Svoj odgovor Drž. založbi Slovenije je objavil v „Delu“ dne 13. 3. t. l. pod naslovom „Druga plat zvona“.

Na vprašanje Drž. zal. Slovenije: Komu naj služi revija? Za koga jo izdajamo? in „Ali predstavljajo sredstva

internih subvencij v resnici naložbo pri širjenju naše glasbene kulture?“ zatrjuje, da bi „delavski svet Drž. zal. Slovenije lahko dobil odgovor na to vprašanje pri svojem načelniku glasbenega oddelka in pri glasbenem svetu, ker bo drugače vsak človek domneval, da izdaja založba 16 let revijo, ne da bi vedela zakaj“. Zatem pa Groebming nadaljuje takole: „Preden odgovorim na vprašanje, dovolite tudi meni nekaj vprašanj: Zakaj hodijo naši pevci še vedno k pevskim vajam, četudi jih ne čakajo tam ne delitev dohodka, ne golaž, ne polič vina? Zakaj nastopajo na javnih koncertih in povečini gratis na raznih proslavah? Zakaj so še vedno aktivni pevski zbori PIPZ, APZ, Prešeren, Lira, Grafika, Slavček, Celjski komorni zbor itd.? Zakaj prirejajo turnee v inozemstvo (Francija, Italija, Avstrija, Nemčija; Slovenski oktet celo na Kitajskem in v Ameriki). Zakaj gobjo slovenski pevski zbori v Trstu, na Koroškem, v Franciji in v obeh Amerikah še vedno slovensko pesem? Zakaj prejemajo dobri pevski ansambli in njih vodje najvišja priznanja (Prešernovo in druge nagrade)? Če tega dela ne smatrate za širjenje glasbene kulture, potem vas bodo mogoče bolj zadovoljile misli v uvodu k I. snopiču Zborovodje, ki je sicer že dvakrat pošel, a ni bil več natisnjen.“

Notne izdaje niso zemlje, temveč prepečenec, ki lahko pred uporabo leži delj časa v omari. Še leta 1924 ali 1925 — torej več kot 10 let po prenehanju izhajanja — sem kupil pri Schwentnerju kompletno izdajo Novih akordov (13 letnikov), ki so izhajali pred prvo svetovno vojno, in to takšno, kakor da

notnem rezu. Skladišni prah je bil skrbno obrisan, medtem, ko so v tem pogledu — po članku sodeč — v Državni založbi Slovenije manj skrbni. Toda če bi skladišni prah v notnem oddelku DZS še tako skrbno pometli, kompletnih Naših zborov pod njim ne bi našli več, ker so deloma razprodani.

Ali se je trgovska mreža DZS res tako silno prizadevala za pridobitev novih naročnikov, kakor trdi članek? Vseh 16 ali 17 let, odkar urejemo Naše zbere, nisem našel v nobenem dnevniku ali reviji njih imena. To pomeni, da se založba zanje sploh ni brigala in da ni pošiljala nikomur racenzijskih izvodov, niti Grlci ne. Nekajkrat sem skušal intervenirati, a kmalu sem videl, da je škoda vsakega truda. Kaj je storila založba za razširitev revije med Srbi in Hrvati, četudi so bili Naši zbori edina tovrstna revija v Jugoslaviji? Ali jo je poslala kdaj na vpogled pevskim društvom in Svobodam, ki niso bili še naročeni nanjo? (Naslave bi bilo lahko dobiti, zadoščal bi kratek telefonski razgovor z Zvezo Svobod.“

Zatem skladatelj Groebming ugotavlja dalje, da ga je v članku najbolj frapirala trditev DZS, da se je pred ukinitvijo glasbene revije posvetovala „s prizadetimi člani uredniškega odbora“ in da je založba zaradi visokih tiskarskih stroškov predlagala „izdajanje revije v šapirografski tehniki“, kar pa da so prizadeti odklonili. Na to trditev DZS Groebming odgovarja takole: „Jaz sem že star človek, zato sem pomislil, ko sem to bral, da sem izgubil spomin. Po glavi pa mi rojijo župancičevi verzi ... naj skače, vse potare, da le ne laže Ciciban.“

Novice iz Slovenije

Na ljubljanski univerzi je bilo v šolskem letu 1962-63 vpisanih 8617 študentov. Od tega števila je bilo rednih slušateljev 7459, izrednih pa 1158. V študentovskih domovih je stanovalo 2148 študentov, pri zasebnikih pa 2627. V študentovskih domovih so morali študentje plačevati za hrano in stanovanje po 12 tisoč din., tisti, ki so imeli štipendije, so z njimi lahko plačevali stanovanje in hrano po študentovskih domovih samo za pol meseca.

V študentovskih domovih so Slovenci zasedali 1699 mest, študentje iz drugih republik v Jugoslaviji 326, zamejskih Slovencev je bilo 26, iz drugih držav pa 107 študentov.

Letos je bilo za sprejem v študentovske domove 831 prosilcev. Starih stanovalcev pa 2100. Sprejemna komisija je od novih prosilcev sprejela 647 študentov; razen tega je bilo sprejetih 158 makedonskih študentov, ki so prišli študirat v Ljubljano iz Skopja. Od novosprejetih študentov se jih je moglo takoj vseliti 412, ostali pa morajo čakati, da se bo izpraznilo kako mesto, 148 novih prosilcev so pa odklonili.

Študentje, ki so stanovali pri zasebnikih, so morali povprečno plačevati za sobo po 5.000 dinarjev.

Od skupnega števila študentov na ljubljanski univerzi, t. j. 8617, je bilo iz Slovenije 7274 študentov, iz drugih jugoslovanskih republik 1237, iz evropskih držav 39, iz azijsko-afriških pa 67.

Društvo prevajalcev SR Slovenije je v mesecu februarju priredilo v Novem mestu večer, ki je bil posvečen spominu mojstra slovenske besede Antona Sovreta. Sodelovali so književniki, prevajalci in solisti. Novomeška študijska knjižni-

Pogreb nadškofa dr. Josipa Ujčiča

Beograjskega kat. nadškofa dr. Ujčiča, ki je umrl na veliki tork, dne 24. marca, so slovesno pokopali v beograjski kat. cerkvi Kristusa Kralja na veliki petek dne 27. marca v navzočnosti vseh jugoslovanskih nadškofov in škofov, številne duhovščine, zastopnika zveznega izvršnega sveta Mome Markovića, podpredsednika skupščine mesta Beograd Mileta Žegareca, tajnika skupščine iz Pazina Dušana Velna ter veleposlanikov ZDA, Kanade, Italije, Francije, Avstrije in Belgije, zastopnikov pravoslavne Cerkve in številnega občinstva.

Moma Marković je po pogrebu izrekel predsedniku škofovskih konferenc zagrebškemu nadškofu dr. Šeperju sozljive Tita. Nadškof dr. Šeper in novi beograjski nadškof dr. Gabriel Bukatko sta pa nato obiskala člana zveznega izvršnega sveta Mome Markovića v njegovem kabinetu ter sta imela z njim kot predstavnikom zvezne komisije za verska vprašanja razgovor o bodočih odnosih med državo in kat. Cerkvijo.

Trditve DZS, da ni primera na svetu, da bi kako revijo tiskali samo za 104 naročnike, biv. urednik Naših zborov zavrača z ugotovitvijo: „V Ljubljani je leta 1926 izhajala ljudsko-prosvetna revija „Tamburaš“. Bila je mesečnik in se je tiskala v 120 izvodih. Notni del je tiskal Blaznik, knjižno prilogo pa Jugoslovanska tiskarna, izdajala jo je pa Minka Modić v Kopitarjevi ulici. Cena številki je bila 12 dinarjev, celotna naročnina 120 dinarjev itd. Tisk in papir ni bil nič slabši od Naših zborov in vendar je imela komaj 20 naročnikov (polovico toliko, kot je bilo tamburaških zborov v vsej Sloveniji). Pri njih je sodeloval poleg drugih tudi Emil Adamič. Revija je utihnila po enoletnem izhajanju. Pa ne morda zaradi majhnega števila naročnikov ali delitve dohodka, ampak zato, ker je primanjkovalo sodelavcev. Dala pa je pobudo za več dobrih skladb, med njimi za štiristavčno Adamičevo „Serenado in modo classico“.

Če imajo Naši zbori 100 naročnikov, ne pomeni to, da je nanje bilo naročenih 100 pevcov, ampak 100 zborovodij, tako, da služijo indirektno vsaj tri tisoč pevcem. Če bi bili propagandna in urava v redu, bi imeli lahko 200 naročnikov, z ostalo Jugoslavijo pa vsaj 250. Na večje število pa dvomim, da bi jih bilo mogoče spraviti. Seveda, če hoče delavski svet samo bestsellerje in ne mara ničesar žrtvovati, ampak mu je važnejša misel, kako bi delil dohodek s kulturo, je jasno da ga izpad subvencije vrže iz tira in da vidi edino rešitev v ukinitvi revije.“

Svoj odgovor DZS Groebming za-

ca je istočasno priredila razstavo Sovretovih književnih in rokopisnih del. V počastitev 100-letnice smrti Prešernove oboževalke Julije Primičeve in 130-letnice Prešernovega Sonetnega venca je pa omenjena študijska knjižnica priredila razstavo slovenskih sonetnih venecov.

Slovenska filharmonija v Ljubljani je počastila 150-letnico Verdijevega rojstva z izvedbo njegovega Requiem. Dirigent je bil Bogo Leskovic, kot solisti so pa nastopili Vanda Gerlovič, Sonja Drakslaj, Rudolf Francel in Tomislav Neralič. Kritiki Uroš Prevoršek je o izvedbi Verdijevega Requiemu med drugim zapisal ugotovitve, da je „čudovita Verdijeva muzika zaživela v vsej plastičnosti in z mogočnim notranjim vzgonom“.

V Mariboru so imeli v začetku februarja proces proti skupini tatov zaščitenih lesenih verskih plastik. Tatovi so jih kradli iz hiš, podeželskih znamenj in iz cerkve sv. Aneha na Pohorju, prodajali pa za drag denar v Gradu. Glavni obtoženec Maksimilijan Kosi je dobil 5 let in 5 mesecev strogega zapora.

V Ljubljani so bili dne 7. marca, t. j. na god sv. Tomaža Akvinskega na obisku pravoslavni bogoslovci iz Beograda. V ljubljanski stolnici je imel mašo ljubljanski nadškof dr. Jože Pogačnik. Udeležili so se vsi ordinariji ter beograjski pravoslavni bogoslovci s svojimi profesorji. Poročilo navaja, da je srečanje kat. in pravoslavni bogoslovcev poteklo v zelo prijateljskem ozračju.

Sinfonični orkester ljubljanske Glasbene akademije je 31. marca gostoval v Vidmu v Benečiji. Videmčani bodo Ljubljani vrnil obisk s svojim zborom in orkestrom.

V Sloveniji in ostalih jugoslovanskih republikah je v razpravi osnutek novega zakona o pokojninah, ki naj bi stopil v veljavo dne 1. januarja 1965. (Na novi pokojninski zakon težko čakajo zlasti tisti upokojenci, ki prejema manj kot 20.000 din. pokojnine. Teh je pa v državi več kot polovica. Točno 67%. Med njimi so družinski, osebni in invalidski upoko-

SLOVENCIV ARGENTINI

BUENOS AIRES

Občni zbor SDO

13. občni zbor Slovenske deklishe organizacije je bil v nedeljo, 12. aprila, v Slovenski hiši po mladinski maši.

V prvem delu so poročale odbornice iz svojih področij. Iz njihovih poročil je bilo razvidno, da je manjkalo sodelovanja in koordinacije za doseg zastavljenih ciljev. Poročale so tudi zastopnice posameznih krožkov, za konec pa je podal misel duhovni vodja organizacije č. g. Anton Orehar.

Po odmoru so sledile volitve. Krožki so bili zastopani po teh delegacijah: Lanús Marica Urbanija; Moron, Metka Mizerit; DIO, Meta Duh; San Martin, Metka Havelka; San Justo, Alenka Jenko; Ramos Mejía, Mila Hribar; zastop-

ključuje z ugotovitvijo: „In tako se je zgodilo sredi aprila leta 1963, da je izšel ukaz na uslužbenec Državne založbe Slovenije, ki prepoveduje nadaljnji tisk Naših zborov, baje zaradi delitve dohodka, v resnici pa zato, ker ni dobila založba običajne subvencije (prepis nisem mogel dobiti). Urednik prej seveda ni bil obveščen o ukinitvi, ampak je uradno zvedel zanjo šele v začetku junija na seji glasbenega sveta. Ker sta bila prva dva snopiča 17. letnika že v redakciji in imam za seboj izkušnje z založbo, sem vso zadevo takoj javil Jugoslovanski avtorski agenciji z navedbo približnih zneskov honorarjev. Založba je res v avgustu nakazala zahtevane zneske, toda rokopisa in fotografije — oboje do tiska last avtorjev in urednika — da bi lahko točno izračunal honorarje in likvidiral revijo kakor se spodobi, ne morem izterjati. Zadevo ima v rokah odvetnik“.

Tako biv. urednik Naših zborov skladatelj Adolf Groebming o državni založbi Slovenije.

B. Pogačnik pa je za zaključek razpravljanja o ukinitvi glasbene revije Naši zbori med drugim zapisal, „da meni na sploh, da se ne kaže samopodpirljivo opirati na prej žalostno kot veselo domnevo o tem, da nekoč tradicionalno zborovsko petje pri nas v celoti res upada“. Zatem pa ugotavlja in poziva: „Če smo z družbeno pomočjo postavili na noge uvoženo popevko, pa žrtvuemo še nekaj za to, da naši zbori (in Naši zbori) ne utihnejo“.

Zanima nas, ali bo DZS po strahotni Groebmingovi obsodbi še naprej branila svoje nekulturno početje.

jenci. Družinskih upokojencev je največ in sicer kar 93%, invalidskih 80%, osebnih pa 45%.

V Sloveniji obstoja okrog 20 invalidskih delavnic, ki zaposlujejo okrog 2000 invalidov. Smoter prizadevanj ustanov in podjetij, kjer se rehabilitirajo invalidi, je njihovo usposabljanje za delo med zdravimi delavci. V tovarni Iskra v Kranju je n. pr. med zdravimi delavci zaposlenih nad 350 invalidov.

Ljubljansko „Delo“ poroča, da bo v Sloveniji dobilo v kratkem zaposlitev 2000 delavcev iz Kosmeta in Metohije. Zadevni dogovor je bil napravljen med ustreznimi zavodi v Sloveniji in pokrajinskim zavodom za zaposlovanje delovne moči v Makedoniji.

V mariborski industriji je še vedno 21%, v družbenih službah pa 24% zaposlenih nameščenecv, katerih osebni prejemki ne dosegajo višine 25.000 din. Največ nameščenecv z mesečnimi plačami izpod 25.000 dinarjev je v tekstilni in obutveni industriji.

Umrl so v Ljubljani: Roza Skalic, upok. drž. žel., Jože Pajntar, upok., Ljudmila Škafar roj. Povše, pošt. uradnica v p., Ivanka Tramšek roj. Lukan, Ivana Glavnik roj. Murnik, upok., Silvia Sampl, Josipina Košuta roj. Kovačič, Vinka Lukas, pedagoška voditeljica internata gostinske šole, Alojzija Mislej roj. Krivec, Amalija Ažman, upok., Viktor Bizjak, gradbeni svetnik v p., Franja Bebler roj. Goli, Alojzija Marn por. Novak, šivilja, dr. Drago Sterle, zdravnik-internist, Franc Einhauser, kovinostrukar v p., Jožefa Samč, Emilija Hadrava roj. Fritsch, Vida Leskovic roj. Mengušar, Ivana Bobnar roj. Anžič, Marija Saksida roj. Turk, Jožica Luilik roj. Ferjančič, Silvester Židan, tesar v p. in Janez Kokalj, žel. v p. v Kresnicah, Fanica Francetič, tajnica šole v Novi Gorici, Mihael Kladnik, upok. v Kamniku, Jakob Ogrin na Stari Vrhnik, Janez Želčič, upok. v Križah, Janez Marn, pos. v Sneberju, Janez Pevec, pos. v Slatini, Ciril Lenarčič, tapetniški mojster v p. v Logatcu, Jože Kogej, višji sodni oficial v p. v Ptuj, Lino Vodopija, delavec pri pretovoru v pristanišču Koper, Ciril Lenarčič, rez. kapetan v Logatcu in Ani Hudelist roj. Soss, vdova po zdravniku v Celju.

nici Carapachaya in Berazateguija, ter ostale volilke. Izid je bil sledeč: predsednica Alenka Jenko, podpredsednica Mila Hribar, tajnica Marica Urbanija in blagajničarka Metka Mizerit. Ostale funkcije si bodo delegatnje razdelile na prvi seji.

Novoizvoljena predsednica SDO Alenka Jenko se je vsem zahvalila za izkazano zaupanje, obenem pa povabila vse krožke na tesnejše sodelovanje, s čimer se bo krepilo delo in dosegli uspehi.

RAMOS MEJIA

Po zadnjem občnem zboru se je življenje v Slomškovem domu zopet počivilo, kar je povsem razumljivo, saj stojimo pred novo delovno sezono prosvetnega in organizacijskega delovanja. Gl. odbor in odseki vneto pripravljajo načrte in delajo programe.

Koncem prejšnjega meseca, 29. 3. je pripravil krajevni odsek SFZ tekmovalanje v namiznem tenisu. Gostovalo je moštvo kluba „Austria“ in pokazalo prav lepo igro. V prvem moštvu je zmagala postava odseka SFZ z rezultatom 5:4; v drugem pa je zmagalo moštvo „Austrie“ s 5:1. Občinstvo je igralce nagradilo z odobravanjem.

V soboto, 18. t. m., bo v Slomškovem domu prvi prosvetni večer v tej sezoni. Predaval bo publicist g. Ruda Jurčec o aktualni temi Koncil in svetovni problemi. Prepričani smo, da bo predavanje vzbudilo veliko pozornosti.

Za nedeljo, 28. t. m. pripravlja pripravljalni odbor proslavo 15-letnice delovanja Slovencev na področju Ramos Mejía.

Ker je Slomškov dom osrednja organizacija na področju, nosi tudi levji delež pri delu za organizacijo proslav te obletnice. Naj omenimo še, da v proslavo 15 let gledališkega ustvarjanja pripravlja g. Špeh Jalnove „Brate“.

SAN MARTIN

Tretji redni občni zbor sanmartinskega odseka SFZ je bil v nedeljo, 12. aprila, dopoldne v fantovski sobi v Slov. domu v San Martinu. Začel ga je predsednik Marijan Jesenovec. Po poročilih odbornikov je bila izglasovana razrešnica. Sledile so volitve in so bili izvoljeni: za predsednika Janez Boltežar, za tajnika Marijan Boltežar, za blagajnika Marijan Jesenovec, za športnega rerenenta Janez Berčič, za delegata v centralni odbor Tone Možina. Novi predsednik se je zahvalil za izvolitev. Sledil je razgovor o bodočem delu odseka.

Torre Pangerc

Predstavniki Slovenskega planinskega društva in člani Slovensko-argentinske odprave na Kontinentalni led so bili v petek, dne 10. t. m. povabljeni v centralno hišo petrolejske družbe Shell, kjer so bili sprejeti od članov direktorija tega podjetja.

Potem, ko je g. ing. Albin Mozetič, direktor Shellovih rafinerij v Buenos Airesu, predstavil povabljenega, je zastopnik društva izrekel zahvalo za odlično pomoč, katero je podjetje nudilo odpravi s tem, da je omogočilo prost ladijski prevoz in gostoljubno oskrbo v svoji bazi v Comodoro Rivadavia. Nato je plezalec Gucci Mengelle podal kratek oris Kontinentalnega ledu, vodja odprave, Peter Skvarča, pa poročilo o poteku in doseženih uspehih te ekspedicije. Svoja izvajanja je bogato ilustriral s prelepimi barvnimi diapozitivi.

Poklicna dejavnost veže petrolejske strokovnjake predvsem na ravninska področja, pa je razumljivo, da je gornišvo in posebej še plezalstvo precej odmaknjeno njihovim interesnim sferam. Kljub temu so jih tako pripovedovanja kot tudi slike že takoj v početku izredno pritegnile in so predavatelj živahno prekinjali z vprašanji o podrobnostih iz dejavnosti in tehnike te športne discipline.

Ob koncu je direktor oddelka „Relaciones publicas“, g. F. Schindler prosil za pismeno poročilo o poteku te Slovensko-argentinske odprave za objavo v internem vestniku podjetja za Argentino, nadalje za Shellovo mesečno revijo v španski izdaji in za londonsko izdajo v angleškem jeziku. Gospodom urednikom teh treh publikacij pa je poveril izbiro fotografskega materiala za ilustracijo člankov.

Dveurni sprejem je vsem minil kot bitrenil. Ob prisrčnem slovesu je g. direktor F. Schindler zagotovil, da bo Shellovo podjetje rado tudi v bodoče sodelovalo pri nadaljnjih morebitnih ekspedicijah Slovenskega planinskega društva.

Pripominjamo, da so bila daljša poročila o tej naši odpravi doslej objavljena v dnevnih Opinión (Río Gallegos), v La Prensa z dvema slikama in v Argentinisches Tageblatt (oba v Buenos Airesu); kot radijsko vest sta krajše poročila objavila Radio Colonia in Radio Rivadavia, medtem ko je Radio Río Gallegos povabil Petra Skvarčo in Luciana Pera na polurni intervju.

Rojake bo še zanimalo, da je odprava ob svojem prvenstvenem vzponu krstila enega od vrhov gore Cardenal Cagliero, in sicer vrh, kateri je doslej veljal kot najvišji, za TORRE PANGERC. S tem je odprava počastila spomin našega rajnega Tončka Pangercera ob 10-letnici njegove planinske smrti. Ob zavzetju gore pa so njeni zmagovalci ugotovili, da je bil tudi najvišji vrh Cagliera, tako kot oni Gorre Blaque, doslej še neodkrit in sta se oba v ozadju skrivala s pogledom od vznožja in z nižjih višin. Kot je znano, se je odprava vrnila s tremi prvenstvenimi osvojitvami: poleg Gorre Blaque.

Vsem naročnikom, ki nimajo še plačane naročnine za leto 1963, je uprava poslala opomine. Prav lepo jih prosimo, da nam zaostalo naročnino čimprej plačajo.

Pismo iz San Luisa

Ni dolgo tega, ko je bil povabljen na kosilo k slovenski družini sanluški škof msgr. Caferata. Prišel je s svojih tajnikom duhovnikom Sottilejem. Ta škof je priljubljen povsod, tudi med nasprotniki Cerkve. Pred vstopom v seminarije je bil že 2 leti zdravnik v Rosariu.

Ves vesel je bil, da je lahko поблиže govoril s Slovenci zaradi tega, ker je na Vatikanskem koncilu spoznal pok. nadškofa Vovka, kakor tudi nadškofa dr. Pogačnika. Postala sta prijatelja s pok. Vovkom. Tudi škof Vovk je bil vesel, ko mu je Caferata povedal, da je v njegovi škofiji precej Slovencev in tudi nekaj duhovnikov, s katerimi je zelo zadovoljen. O pok. nadškofu Vovku je pa dejal, da menda ni bilo koncilskega očeta, ki ne bi poznal nadškofa Vovka, zlasti zaradi toliko prestalega od strani komunistov. Do podrobnosti je vedel povedati, kako so ga zažgali v Novem mestu. Užival je zaradi tega velik ugled in pozornost, pa tudi, ker je vztrajal na koncilu, kljub temu da ga je mučila bolezen.

Veliko je pripovedoval tudi o potovanju po Nemčiji. Nemška vlada je namreč povabila vseh 21 južnoameriških škofov na obisk in prevzela tudi vse stroške za časa bivanja v Nemčiji. Prepotovali so veliko. Ogledali si tudi mesta, ki so bila popolnoma porušena med II. svetovno vojno. Ogledali si znana koncentracijska taborišča Matchausen, Da-

Vsak teden ena

KO PTIČICA SEM PEVALA...

Ko ptičica sem pevala, sem sladke sanje sanjala, oh zdaj pa nikdar več, nikdar več, veselje preč je, preč.

Cvetela sem ko rožica, nebeškimi žarkom ljubljena, oh zdaj pa...

Rožice moje miljene so zale vence spletale, oh zdaj pa...

Zareli moji oči sta kot zvezdi dve, kot sonca dva, oh zdaj pa...

Le pod menoj še biva mir, krog mene pa ga ni nikjer. Srce le tja, le tja želi, kjer angel moj leži.

que in Cardenal Cagliero je zavzela še ognjenik Lautaro sredi Južnega kontinentalnega ledu, kar predstavlja izredno planinsko storitev.

Občni zbor Slovenske hranilnice

Slovenska hranilnica, z. o. z., je imela dne 4. aprila 1964 redni občni zbor v svojih prostorih na Avda. San Martín 263, Ramos Mejía. Člani upravnega odbora so podali poročila o delovanju zadruge v poslovnem letu 1963, za nadzorni odbor pa je g. Božidar Fink poročal o pravilnem poslovanju in vodenju knjig in predlagal razrešnico dosedanjemu odboru. Iz poročil je razvidno živahno delovanje in tudi napredek v zadrugi. Število članov se je zvišalo od 92 na 138, število vlagateljev pa od 167 na 228. Posojil je bilo danih za \$ 5.294.000.—, na hranilne knjižice pa je bilo vloženih \$ 4.987.000.—. Denarni promet, ki je znašal v poslovnem letu 1962 \$ 6.820.000 se je v letu 1963 zvišal na 16.245.000.— pesov. Navzlic temu, da gospodarske razmere niso ravno rožnate, je račun izgube in dobička izkazal 30% dividende na vplačane delnice, kar je občni zbor odobril. Zanimivo je dejstvo, da ima zadruga svoje člane in vlagatelje tudi izven Buenos Airesa in njegove okolice, t. j. v Lujanu, Miramaru, Tigrah, v Mendozii, Chubutu, Comodoro Rivadavia in celo v Severni Ameriki; torej zajema najširši krog našega življa. Zadruga je imela v aprilu 1963 informativni sestanek za svoje člane, na katerem je predaval g. Vital Ašič o zgodovini zadrugištva in razvoju in stanju zadrug v Argentini. Med slučajnostmi so prisotni člani, katerih je bilo 27, predlagali, naj upravni odbor skuša v tekočem letu povečati zadrugi kapital s povabilom članstvu, da vplača večje število novih delnic. Novo izvoljeni odbor sestavljajo sledeči gg. Ivan Ašič, predsednik; Albin Kočar, podpredsednik; Janez Amon, tajnik; Miro Oman, namestnik tajnika; Mirko Kopač, blagajnik; Jože Šeme, namestnik blagajnika; Jože Poznič, Tone Bidovec, Aleksander Arguštin, Tone Javoršek, Anton Godec, svetovalci. Č. g. Ladislav Lenček CM, Aleksander Pirc in Ignacij Glinšek, namestniki svetovalcev. Božidar Fink in dr. Jože Dobovšek, nadzornika. Marijan Loboda, poslovodja zadrugne pisarne.

Pismo iz San Luisa

chau itd. Obiskali so tudi komunistični del Nemčije. Neverjetno velika razlika med vzhodnim in zahodnim delom Nemčije. Rekel je: „Kdor sam na lastne oči ne vidi, ne more verjeti, kakšna je razlika, kjer vlada diktatura in kjer demokracija.“

Ko se je poslavljaj, so se prišli posloviti tudi otroci te družine in — na naše prijetno presenečenje — je škof naročil: „Otroci, vidim, da lepo govorite argentinsko, res lepo. Vprašam vas pa, ali tako lepo govorite tudi slovensko? Pomnite, otroci, slovenski jezik je za vas ravno tako važen kot argentinski. Govorite, berite in pišite po slovensko. Doma med sabo in med rojaki govorite vedno slovensko. Argentinsko se boste naučili v šoli, na cesti in kjerkoli, zato doma vedno le slovensko. Ponosni bodite, da ste Slovenci, saj je tako dober narod. Pa še podobni jezik, kot je vaš, govori veliko milijonov. Pa še nekaj vam bom povedal; ko sem bil še zdravnik v bolnišnici, je bil bolan neki vaš človek. Treba ga je bilo spovedati, a argentinsko ni znal toliko. Vsepošod so poizvedovali, če je kateri duhovnik, ki zna njegov jezik. Našli so kaplana slov. staršev. Ko je prišel k temu bolniku in z njim začel govoriti po slovensko, je bolnik jokal od veselja. Torej otroci, veliko slovensko govorite.“

Teh besed smo bili vsi zelo veseli in bi bilo prav, da si jih vzamejo k srcu vsi slovenski starši in mladina. P.

PRIMORSKA IN TRŽAŠKA

Volitve v svet tržaške univerze

Letošnjih volitev v svet tržaške univerze, ki so bile sredi marca, se je že šestič zaporedoma udeležila slovenska akademska mladina na listi Adria. Lista je zadovoljivo prestala preizkušnjo in dobila 58 veljavnih glasov ter s tem enega zastopnika. Če bi vsi slovenski demokratiški akademiki glasovali, bi gotovo uspelo pridobiti vsaj še enega predstavnika. Običajno je med akademiki precej majhno zanimanje za volitve, saj se je letos volitev udeležilo manj kot 50% upravičencev. Intesa (katoličani) so dobili 543 glasove in 11 sedežev; UGI (levičarji) 317, 7; liberalci 282, 6; neodvisni 256, 5; GNT (fašisti) 192, 4; FUAN (skrajni fašisti) 95, 2. Najbolj poparjeni pa so slovenski titovci, ki so nastopili na listi ital. levičarjev, toda niso dobili v svet svojega zastopnika. Tako bo letos v univerzitetnem svetu samo en Slovenec Danilo Lovrenčič. Slovenski zastopnik bo igral zelo veliko vlogo, ker imata obe najmočnejši organizaciji (Intesa in UGI), ki bosta verjetno skušala sestaviti koalicijo, ravno polovico sedežev in bosta morala za večino računati na slovenskega predstavnika.

Vseslovensko romanje v Lurd

Slovinci iz Goriškega, Tržaškega in iz Koroške so pripravili letos vseslovensko romanje v Lurd. Romanje bo od 12. do 18. julija, čas za prijave pa je bil do 19. marca. Stroški so preračunani na 37.500 lir. Iz Lurda pa bodo nekateri poromali še k svetišču Monserrat pri Barceloni, za kar je treba doplačati še 11.000 lir. Za romanje v Lurd se je prijavilo 710 Slovencev iz Goriške in Koroške, za Barcelono pa 86. Do Lurda bodo potovali s posebnim romarskim

PO ŠPORTNEM SVETU

Pretekli petek je Argentinec Gregorio Peralta, boksar polteške kategorije, nastopil proti svetovnemu prvaku Willyju Pastranu. Nastop je bil v New Orleansu; določen je bil na petnajst rund. Toda ker je Pastrano v četrti rundi odprl Peralto rano nad obrvmi, je sodnik po koncu pete runde po zdravniškem pregledu prepovedal nadaljevanje borbe in je proglasil Pastrana za zmagovalca. Tako je zaradi rane Peralta izgubil veliko možnost prinesiti v Argentino naslov svetovnega prvaka.

Na pobočjih Vitranca pri Kranjski gori so se 1. marca udeležili mednarodnega tekmovanja v alpskih disciplinah, smučarji dvanajstih držav. Prvo mesto v veleslalomu je zasedel Francoz Killy, drugo pa Švicar Favre. Slovenski tekmovalci so zasedli v isti disciplini teleta mesta: 18. Lakota, 22. Klinar, 24. Vogrinec, 25. Pustoslavšek, 26. Čop.

Istega dne je bilo na Pohorju damsko tekmovanje, kjer je olimpijska prvakinja M. Goitschel (Francozinja) znova dokazala, da je najboljša smučarka v alpskih disciplinah.

Na svetovnem prvenstvu v damski košarki, ki se bo pričelo 18. aprila v Lima (Perú), bo argentinska ekipa nastopila v kvalifikacijskih tekmah z Jugoslavijo, ČSSR in Južno Korejo. Ker se v finale uvrstila prvi dve ekipi, upajo da bo Argentini uspelo premagati Južno Korejo in Jugoslavijo, čemur smatrajo, da je ekipa ČSSR nepremagljiva.

V Firencah italijansko nogometno moštvo ni moglo premagati ČSSR, čeprav je bilo v polju precej boljše, toda moštvo ČSSR je imelo odlično obrambo. Tekma se je končala z 0:0. V Glasgowu pa je škotska premagala Anglijo z 1:0. Obe tekmi sta bili odigrani preteklo nedeljo.

vlakom, v Barcelono pa z avtobusom. Romarji bodo potovali iz Trsta 12. julija, iz Trsta, v Nabrežini in Tržiču pa se bodo priključili Goričani in Korošci.

Volitve v svet dežele Furlanija-Juljska krajina

Tržaški in goriški Slovenci so se spoznavali, da bodo pri deželnih volitvah, ki bodo 10. maja, nastopili s skupno listo. Vložili so že pri tržaški prefekturi znak liste, ki se imenuje „Slovenska skupnost — Unione slovena“. Slovincem na Goriškem in Tržaškem ni uspelo, da bi mogli s svojo listo nastopiti v videmski pokrajini.

Svet Skupne liste v Trstu je 25. marca sklical sestanek zaupnikov ter podrobno poročal o delu in o pripravah za nastop pri deželnih volitvah. Obširno je o pripravah poročal predsednik Sveta SSL dr. Matej Poštovan. Nato so na predlog člana Sveta SSL Dušana Černeta odobrili posebno resolucijo, v kateri predvsem pozdravljajo, da so se tržaškimi Slovincem pridružili tudi Goričani in da pomeni ta nastop Slovencev iz Goriške in Tržaške lep napredek za uveljavljanje slovenskih zahtev in upajo, da bo mogoče v bodoče razširiti delo Slovenske skupnosti tudi na Kanalsko dolino in Beneško Slovenijo.

Udeleženci sestanka so soglasno odobrili delo Skupne slovenske liste v Trstu za enoten nastop pri volitvah vseh demokratičnih Slovencev. Tesno sodelovanje vseh demokratičnih Slovencev pa naj ne bo omejeno samo na nastope pri volitvah; vidno naj bo tudi na vseh drugih področjih.

OBVESTILA

Slovensko romanje v Luján bo v nedeljo, 10. maja.

Filozofski tečaj Slov. kat. akademskega društva se bo začel to soboto, 18. aprila ob 19. v Slovenski hiši.

Krožek S D O Ramos Mejia vabi vse naraščajnice (deklice od 10. do 14. leta), da se zberejo v soboto, 18. aprila ob 14. v Slomškovem domu.

Kulturni odsek Slomškovega doma vabi k obilni udeležbi pri tradicionalnih prosvetnih večerih. Prvi redni večer v tej sezoni bo v soboto, 18. t. m. ob pol osmih zvečer. Govori g. Ruda Jurčec o temi „Koncil in svetovni problemi“. Predavatelj bo obravnaval najbolj aktualne dogodke, med drugim tudi novo taktiko komunizma do Cerkve. Lepo vabljeni!

SLOVENSKI ORKESTER

TRIGLAV JAZZ

vabi vso slovensko mladino in starše na

MLADINSKI DRUŽABNI VEČER

v soboto, dne 18. aprila 1964, ob 20 v prostorih NAŠEGA DOMA v San Justu, ker se prejšnjo soboto dne 11. julija zaradi slabega vremena ni mogel vršiti. Začetek ob napovedani uri.

Slovenski dom v San Martinu

vabi vse rojake in rojakinje na

PROSLAVO TRETJE OBLETNICE
BLAGOSLOVITVE DOMA

ki bo v NEDELJO, 19. APRILA 1964

Na predvečer ob 20 šahovski turnir.

V nedeljo ob 11 sv. maša, ob 15 akademija. Po akademiji prosta zabava, pri kateri igra MOULIN ROUGE

Nagradno žrebanje v korist kulturnemu skladu Slomškovega doma bo na proslavi petnajstletnice slovenske srenje v Ramos Mejii. Kupujte srečke!

Slovenski srednješolski tečaj v treh oddelkih bo zopet v soboto, 18. aprila ob 15,30 do 19,30 v Slovenski hiši.

Vsa dekleta iz Ramos Mejie iskreno vabljena na sestanek krožka SDO v nedeljo, 19. aprila ob 10.

Dekliški krožek iz Carapachaya vabi vsa dekleta na redni mesečni sestanek, ki bo v nedeljo, 19. aprila ob 10. v domu. Vabi odbor.

Seja učiteljskega zbora bo v sredo, 22. aprila ob 19. v Slovenski hiši.

Fantje iz Ramos Mejie in okolice vabljena na sestanek, ki bo v soboto, 25. aprila ob 20. v Slomškovem domu. Vabi odbor odseka SFZ.

Slov. kat. akad. starešinstvo vabi na sestanek dne 25. t. m. ob 19. v Slovenski hiši. O sodobnih duhovnih tokovih bo referiral č. g. dr. Franc Rode.

Zbiranje narodnih noš v nedeljo, 26. aprila, bo ob 9. v Slomškovem domu. Prisrčno vabljeni vsi, zlasti tisti, ki so nabavili narodno oblačilo v zadnjih letih, iz kateregakoli okraja.

Zvezni občni zbor Slovenske fantovske zveze (SFZ) bo v nedeljo, 26. aprila po sv. maši ob 10,30 v Slovenski hiši.

Pevski zbor v Mendoza bo priredil na „Markovo nedeljo“, 26. t. m. v Slovenskem domu „Večer slovenske pesmi“ v počastitev spomina svojega zborovodje pok. ravn. Marka Bajuka pod njegovim predsmrtnim pozivom slovenskim pevcem: „Se bomo peli“. Na sporedu so naše umetne „narodne in ponarodele pesmi.“

Občni zbor Družabne pravde bo 1. maja v Slovenski hiši. Ob 9. sv. maša, ob 10. občni zbor. Vabimo vse članstvo in prijatelje Družabne pravde.

Slovenski dom v Carapachayu bo praznoval svojo 4. obletnico v nedeljo, 3. maja, s celodnevni programom, na kar opozarjamo vse prijatelje iz bližnje in daljne okolice.

VLOGE — POSOJILA

Slovenska hranilnica

Z. z. o. z.

Avda. San Martín 263

1. nadstropje, desno

Uradne ure ob sobotah od 16 do 20

Recreo „Europa“ de Rovtar y Rovtar Hnos., Río Carapachay, Tigre, T. E.: 749-0589, na razpolago tudi Slovincem.

ADVOKAT

DR. JOŽE LOZAR

Tucumán 1438
T. E. 46-5458 in 40-5353
planta baja ofic. 2

HOTEL TIROL

(bivši hotel „Primavera“) vam nudi lepe sobe s kopalnico, centralno kurjavo, garaža

MAKS in ZORA RANČNIK

MAR DEL PLATA

Mitre 2024 T. E. 2-8425
Hotel je odprt vse leto

Vožnje po morju in zraku (v katero koli deželo) — Uradni prevodi, dokumenti, legalizacije itd.

Plošče in knjige iz Slovenije

POTOVALNA AGENCIJA

BLED

(Simon Rajer)

Montevideo 451, 9. nadstropje
Buenos Aires

T. E. 46-7660

Uradne ure od 9—12 in od 14—18
Ob sobotah od 9—12.

PORAVNAJTE NAROČNINO!

NEDELJA, 26. APRILA

Vse rojake vabimo, da v nedeljo, 26. aprila, prihite v Slomškov dom, kjer bo

PROSLAVA

petnajstletnih naporov ob naselitvi, verskega, narodnega in prosvetnega delovanja slovenske srenje v Ramos Mejii in okolici

SPORED:

Ob 11.— prihod narodnih noš in pozdrav gostov.

Ob 11.15 dviganje zastav

Ob 11.30 sv. maša, ki jo bo daroval ramoški dušni pastir č. g. Janez Kalan; poje ramoški cerkveni zbor pod vodstvom g. Gabriela Čamernika;

Po sv. maši kosilo — okusno in poceni

Popoldne ob 15: Začetek popoldanskega programa: slavnostni govor — pisatelj dr. Jože Krivec; ● Nastop folklorne skupine SDO in SFZ iz San Justa — vodi gdč. Betka Maček ● Ob 15-letnici šole A. M. Slomška — nadzornik Aleksander Majhen ● „Letni časi“ — simbolični prikaz ● „Židana marelja“ — ples otroške folklorne skupine — vodi ga. Ema Kessler-Blejčeva ● Nagradno žrebanje ● Družabni del prireditve.

Med opoldanskim odmorom in po končanem programu bodo na razpolago izbrana jedila in pijače.

Vabimo k obilni udeležbi. V primeru slabega vremena, bo prireditve prihodnjo nedeljo.

Pripravljalni odbor

NAŠI
MLADINI

„MI SMO BOGATI!“ Tako mi je zatrjeval Pavlek, ko mi je našteval vse, kar imajo: hišo, avto, televizor, hladilno omaro, pralni stroj in kaj vem kaj še vse.

„Zdravi ste tudi, kajne?“ — „Tudi!“ — „Hvala Bogu!“ sem poudaril to, kar je Pavlek pozabil.

„Je to vse, kar imate?“ — Začuden me je pogledal. „Imate tudi kdaj ljubezni? Mislim — ljubezni do Boga: da točno izpolnjujete vse božje zapovedi; ljubezni do bližnjega: da pomagata vsakemu, ki je v potrebi, kakor morete in kolikor morete. To, vidiš, je pravo bogastvo. Sveto pismo pravi: kdor nima ljubezni, nima ničesar!“

NAŠA PESEM

Krvice za klobukom,
nagelj rdeč v gumbnici —
takšni smo mi fantje,
ki slovenske smo krvi.

Krvice so poguma
nam ponosno znamenje,
nagelj znak ljubezni
vroče kakor plamen je.

Tri stvari nam drage
so ko ptičkom šumni log
in ko rožam sonce:
MATI, DOMOVINA, BOG.

Mirko Kunčič

Narodna noša

Ob neki prireditvi so se dekleta npravljalne v narodno nošo. Avbe, péče, široka krila, sklepanice in drugo: vse se je bleščalo in bliskalo, da je bilo veselje. Res: čudovito lepa je slovenska narodna noša!

Ko so bile vse opravljene, so se dekleta postavljale pred ogledalo, se vrtele pred njim in občudovale same sebe. No, navsezadnje: nekoliko nečimrnosti še ni tako hudo. Zatem je pa bilo, kar sem slišal kmalu zamed.

„Mirá! Mirá! Que bien me queda, eh!“ je vzkliknila Tilka.

„No, tako?“ sem si mislil. „V slo-

venski narodni noši in na slovenski prireditvi, pa ti takole klati!“

Nemara bi bil stopil med dekleta in povedal Tilki, kar ji gre. Pa sem zašušal Cvetkin glas. Kar zakričala je: „Sleci narodno nošo ali pa govori po naše!“

„Tako se govori!“ sem vzkliknil sam pri sebi: „Čemu mešati eno z drugim, ko to vendar ne gre skupaj!“

Še kaj? Ne nič več! Ali — za ključek — zapomni si, deklíč: „Slovenkã sem, Slovenka bom ostala!“

Se ti ne zdi prav tako? Gotovo!

Mirko Kunčič

Dobrosrčni striček

(Nadaljevanje)

„Ko sem tvoje krvavo delo dokončala, si me vzel v naročje in me božal in me hvalil na vsa usta. Niti na misel ti ni prišlo, da bi me zaradi tega imenoval roparico. Danes se pa srdis in me zmerjaš, ker sem pohrustala troje neznatnih ptičkov...“

„Toda miši so mi oglodale gnjat,“ je poudaril striček.

„Aha!“ se je namuzala muca. „In zato meniš, da je bilo pravično pustiti miške pomoriti? A povej mi, prosim, kaj si večeraj obedoval?“

„Ocvrte piške,“ se je spomnil striček in se potrpežljivo po tolstem trebuščku.

„Mhm,“ je pritrdila muca. „Videla

sem te, ko si šel h kmetu ponje. In sem tudi videla, kako jim je dekla po vrsti zavila vratove... Bodi tako ljubezniv in mi povej: Ali so ti tudi piške oglodale gnjat, ali ti drugače kaj krivičnega storile?“

„Niso,“ je zamišljeno odkimal striček.

„Potem si ropar tudi ti!“ mu je muca zabrusila v obraz.

Stričku je kamen, ki ga je imel pripravljene za muco, zdrknil iz rok. Podprl si je s kolmcem glavo in se še globlje zamislil.

Toda muči še ni bilo dovolj.

„Morda bi mi utegnil povedati še to: od kod je gnjat, ki si jo imel pripravljeno za svoj trebušček, pa je po nesreči zašla v mišje želodčke?“

„Od pujska,“ je povedal striček.

„Res!“ je pritrdila muca. Dobro sem poznala onega pujska... Miroljubno je živel v svojem tesnem domku, krulil, žrl in ni skrivil nikomur niti lasu. Dovoli, da te vprašam: kaj ti je storil ubožec, da si nameraval oglodati njegove kosti?“

„Hm,“ je priznal striček, „tvoji očitki pravzaprav niso brez jedra.“

„Vidiš, takšen si,“ je nadaljevala muca. „Pohvališ me, če davim miši in me grajaš, če lovim ptičke. Ti pa z mirno vestjo ješ pujske in piške in si vendar človek, ki hoče biti modrejši od živali.“

(Bo še)

SLOVENSKA ZEMLJA V UGANKAH

„Sem črna, okrogla,
užitna, a drobna.“
Mladino prav miče.

Pa v Trst se peljimo:
ko vozimo mimo,
sprevodnik me kliče.

Ko „č“ ji srce je — slovenska reka
Ko „r“ ima v sredi — se v Savo izteka.
A nočna je ptica — če „v“ se napiše.
Če „b“ ji je v srcu — je del naše hiše.

Stirih črk je le beseda.
Tretjo zamenjuješ.

S „k“ je reka na Dolenjskem,
z „m“ — dolina pod Triglavom,
s „p“ je košček tkiva.

PREGOVOR

BREZA — ADELA — NIČ — JELKA.

Črtaj iz vsake besede eno črko, pa dobiš slovenski pregovor!

Rešitve v prihodnji številki.

Rešitev ugank iz prejšnje številke

Iz sestavka Slovenska zemlja v ugankah: Stol — stol — tr — st — Trst. „Visoka matematika: končno število — 2863. Gora v Sloveniji: Triglav. — Stevilke: ljub — lj — Ana; Ljubljana.